

12) 2D-elektrongas, $k_{2D} = (k_x, k_y)$

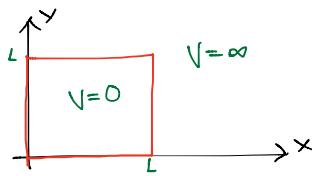
a) Oändlig 2D-kvadratisk potentialbrunn med sida L . Vad blir energierna?

$V=0$ i brunnen och ∞ utanför.

SE i brunnen:

$$H\phi = E\phi$$

$$\Leftrightarrow -\frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} \right) \phi = E\phi$$

Variabelseparation: $\phi = X(x)\psi(y)$

$$\Rightarrow -\frac{\hbar^2}{2m} (X''\psi + \psi''X) = EX\psi$$

$$\Leftrightarrow \frac{X''}{X} + \frac{\psi''}{\psi} = -\frac{2mE}{\hbar^2} \quad \Leftrightarrow \alpha + \beta = \frac{2mE}{\hbar^2}$$

$$\begin{cases} X'' + \alpha X = 0 \\ Y'' + \beta Y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} X(x) = A_1 \sin(\sqrt{\alpha}x) + B_1 \cos(\sqrt{\alpha}x) \\ Y(y) = A_2 \sin(\sqrt{\beta}y) + B_2 \cos(\sqrt{\beta}y) \end{cases}$$

RV: $X(0)=X(L)=Y(0)=Y(L)=0$ ger:

$$\begin{aligned} X(x) &= A_1 \sin(\sqrt{\alpha}x), \sqrt{\alpha}L = \pi n_x \Leftrightarrow \sqrt{\alpha} = \frac{\pi k_x}{L} \\ Y(y) &= A_2 \sin(\sqrt{\beta}y), \sqrt{\beta}L = \pi n_y \Leftrightarrow \sqrt{\beta} = \frac{\pi k_y}{L} \end{aligned} \Rightarrow 2mE = \left(\frac{\pi n_x}{L}\right)^2 + \left(\frac{\pi n_y}{L}\right)^2 \Leftrightarrow E = \frac{\hbar^2 \pi^2}{2mL^2} (n_x^2 + n_y^2)$$

b) Antag nu periodiska RV istället.

$$X(0)=X(L) \Rightarrow B_1 = A_1 \sin(\sqrt{\alpha}L) + B_1 \cos(\sqrt{\alpha}L)$$

$$Y(0)=Y(L) \Rightarrow B_2 = A_2 \sin(\sqrt{\beta}L) + B_2 \cos(\sqrt{\beta}L)$$

$$A_1 = A_2 = A, B_1 = B_2 = B \text{ (på symmetri)}$$

$$\Rightarrow A \sin(\sqrt{\alpha}L) + B \cos(\sqrt{\alpha}L) = A \sin(\sqrt{\beta}L) + B \cos(\sqrt{\beta}L)$$

Använd resultatet från 11 ist..

c) Bestäm tillståndstätheten per ytenhet för en 2D-gas.

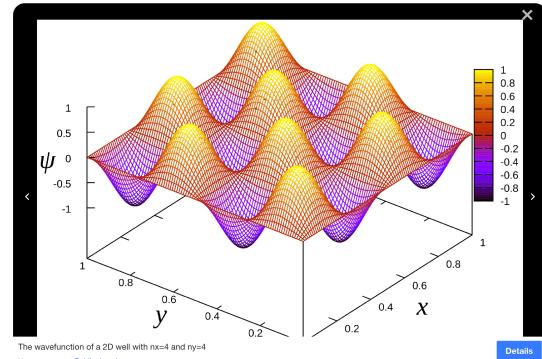
$$E = \frac{\hbar^2}{2m} (k_x^2 + k_y^2) = \frac{\hbar^2}{2m} k^2, k^2 = k_x^2 + k_y^2$$

Vi kan söga att E ligger på randen.

Antal tillstånd $S(k)$ i cirkeln ges av:

$$S(k) = \pi k^2 / \text{Area per k-punkt} \quad (\text{gör 2 pga spin})$$

$$k = \frac{2\pi n}{L} \Rightarrow \Delta k = \frac{2\pi}{L}, (\Delta k)^2 = \left(\frac{2\pi}{L}\right)^2 = \text{Area per k-punkt}$$

$$\Rightarrow S(k) = \pi k^2 \cdot 2 / \left(\frac{2\pi}{L} \right)^2 = \frac{\pi k^2 \cdot 2 L^2}{2^2 \pi^2} = \frac{k^2 L^2}{2\pi}$$

Eftersom $k = \frac{2mE}{\hbar^2}$ så kan vi gå över till $\tilde{S}(E)$.

$$\tilde{S}(E) = \frac{k^2}{2\pi} \cdot \frac{2mE}{\hbar^2}$$

$$\text{Vi vill ta fram } Z(E) = \frac{dS(E)}{dE} = \frac{L^2 \cdot 2m}{2\pi \hbar^2} = \frac{L^2 m}{\pi \hbar^2}$$

Per volymsenhet för vi alltså: $\boxed{\frac{m}{\pi \hbar}}$

d) Bestäm Fermienergin. Vi har n som är $\frac{N}{A} = \frac{N}{L^2}$.

$$N = \int_{-\infty}^{E_F} Z(E) dE = \frac{L^2 m}{\pi \hbar^2} \cdot E_F$$

$$N = \frac{N}{L^2} = \frac{m}{\pi \hbar} \cdot E_F \Leftrightarrow E_F = \frac{n \pi \hbar^2}{m}$$

13) Boltzmannfaktorn

a) i) $\frac{P(\Delta)}{P(0)} = \frac{e^{-\Delta/kT}}{e^0} = e^{-\Delta/kT} = e^{-kT/kT} = e^{-1} = \boxed{0,36} \quad P(\Delta) = 0,36 P(0)$

ii) $\frac{P(2\Delta)}{P(0)} = e^{-2} \approx \boxed{0,13} \quad P(2\Delta) = 0,13 P(0)$

b) Skriv ner ett uttryck för slh att $E=9\Delta$ är besatt. Ökar eller minskar slh då $kT \rightarrow \Delta$?

Vi ser att 10 är besatt en gång i Δ , en gång i 3Δ .... (se figuren)

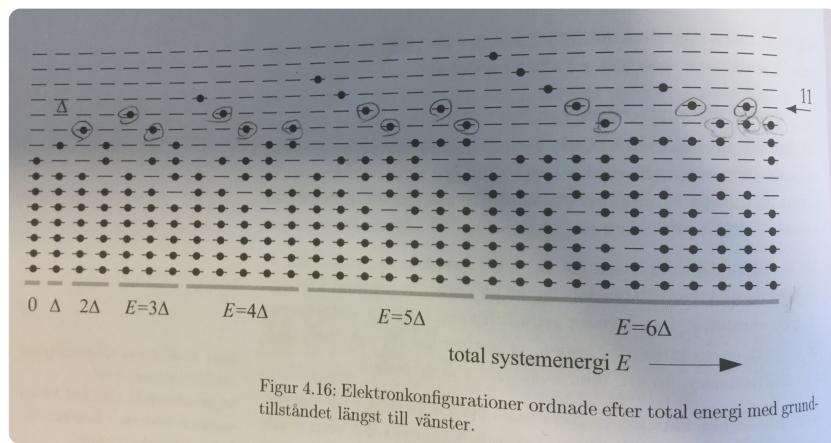
b)

$$P(10) = \frac{e^{-2\Delta/kT} + e^{-3\Delta/kT} + 2e^{-4\Delta/kT} + 2e^{-5\Delta/kT} + 4e^{-6\Delta/kT}}{1 + e^{-\Delta/kT} + 2e^{-2\Delta/kT} + 3e^{-3\Delta/kT} + 5e^{-4\Delta/kT} + 7e^{-5\Delta/kT} + 11e^{-6\Delta/kT}}$$

$$kT=0 \Rightarrow P(10)=0$$

$$kT \rightarrow \infty \Rightarrow P(10) = \frac{1}{30} = \frac{1}{3}$$

$$kT=\Delta \Rightarrow P(10)=0,1255$$

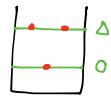

Figur 4.16: Elektronkonfigurationer ordnade efter total energi med grundtillståndet längst till vänster.

14)

a) Ställ upp ett uttryck för systemets medelenergi.

$$P(0) = \frac{1}{1+2e^{-\Delta/kT}}, \quad P(\Delta) = \frac{2e^{-\Delta/kT}}{1+2e^{-\Delta/kT}}$$

$$\bar{E} = P(0) \cdot E_0 + P(\Delta) \cdot E(\Delta) = \frac{2\Delta e^{-\Delta/kT}}{1+2e^{-\Delta/kT}}$$

b) Vad blir $\bar{E}$ då $kT \gg \Delta$ och $kT \ll \Delta$?

$$kT \gg \Delta \Rightarrow \bar{E} = \frac{2}{3}\Delta$$

$$kT \ll \Delta \Rightarrow \bar{E} = 0$$

15) Lithiums ledningsförmåga är $\sigma = 1,05 \cdot 10^7 \text{ S/m}$.

a) Vad är Fermihastigheten?

$$E_F = \frac{1}{2}mv_F^2 \Leftrightarrow v_F = \sqrt{\frac{2E_F}{m}}, \text{ vad är Fermienergin } E_F \text{ då?}$$

$$E_F = \frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{3}{8\pi n} \right)^{2/3}, \text{ formelsamling: } n = 4,7 \cdot 10^{28} \text{ m}^{-3}$$

$$\Rightarrow v_F = 1,29 \cdot 10^6 \text{ m/s}$$

b) Bestäm v_{Th} vid $T=300 \text{ K}$.

$$\frac{1}{2}mv_{Th}^2 = \frac{3}{2}kT \Leftrightarrow v_{Th} = \sqrt{\frac{3kT}{m}} = 1,17 \cdot 10^5 \text{ m/s}$$

Det är elektronerna vid E_F som bidrar till el osv, därför är det deras hastighet v_F som vi är intresserade av!

c) Bestäm v_d om $E = 100 \text{ V/m}$.

$$v_d = -\frac{eE}{m}\tau, \quad \tau = \frac{m\sigma}{e^2 n}$$

$$\Rightarrow v_d = -\frac{eE}{m} \cdot \frac{m\sigma}{e^2 n} = \frac{E\sigma}{e^2 n} = 0,14 \text{ m/s}$$

d) Bestäm l .

$$l = v_F \cdot \tau = 1,29 \cdot 10^6 \cdot \frac{m\sigma}{e^2 n} \approx 10,2 \text{ nm}$$

e) Hur många lithiumatomer passerar en elektron utan att spridas?

Sträcka mellan två atomer: $3,02 \text{ \AA}$ (se formelsamlingen)

Den åker en sträcka $l = 10,2 \text{ nm}$ utan att spridas, det ger antalet..

$$\frac{10,2 \text{ nm}}{3,02 \text{ \AA}} = \frac{10,2 \text{ nm}}{0,302 \text{ nm}} \approx 34 \text{ st}$$

De verkar inte bry sig så mkt om jonerna.

16) Uppskatta andelen elektroner i $[E_F - kT, E_F]$. Uppskatta elektronernas bidrag till värmekapaciteten. Fuck uppskattn.

$$N_{kT} = \int_{E_F - kT}^{E_F} Z(E) dE, \quad N_{\text{tot}} = \int_0^{E_F} Z(E) dE, \quad Z(E) = C \cdot \sqrt{E}$$

$$\text{Vi söker: } \frac{N_{kT}}{N_{\text{tot}}} = \frac{\int_{E_F - kT}^{E_F} Z(E) dE}{\int_0^{E_F} Z(E) dE} = \frac{\cancel{C} \int_{E_F - kT}^{E_F} \sqrt{E} dE}{\cancel{C} \int_0^{E_F} \sqrt{E} dE} = \frac{\left[\frac{2}{3} E^{3/2} \right]_{E_F - kT}^{E_F}}{\left[\frac{2}{3} E^{3/2} \right]_0^{E_F}} = \boxed{\frac{E_F^{3/2} - (E_F - kT)^{3/2}}{E_F^{3/2}}}$$

b) "Uppskatta C_V ".

$$E = E(0) + \frac{N_{kT}}{N_{\text{tot}}} \cdot N \cdot kT$$

$$C_V = \frac{dE}{dT} = R$$

17) Koppar

a) Beräkna E_F för ledningselektronerna.

$$E_F = \frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{3}{8\pi} n \right)^{2/3}, \text{ FS: } n = 8,45 \cdot 10^{28} \text{ m}^{-3} \Rightarrow \boxed{E_F \approx 7,03 \text{ eV}}$$

b) Uppskatta atomgittrets bidrag till C_V vid $T=300 \text{ K}$.

$$C_V^{\text{atom}} = 3k \cdot N_{\text{atom}} = / \text{FS} / = 3k \cdot 8,45 \cdot 10^{28} \approx \boxed{393 \text{ J/m}^3 \text{K}}$$

c) Uppskatta ledningselektronens bidrag.

$$E^e / \text{mol} = \frac{3}{2} kT \cdot N_A \Rightarrow C_V^e / \text{mol} = \frac{\partial E}{\partial T} \cdot N_A = \frac{3}{2} k N_A \approx \boxed{196 \text{ J/kgK}}$$

~~196 J/kgK~~

$$18) M_{\text{sol}} = 1,99 \cdot 10^{30} \text{ kg}, R_{\text{sol}} = 6,96 \cdot 10^8 \text{ m},$$

$$M_{\text{dvärg}} = 0,5 M_{\text{sol}}, R_{\text{dvärg}} = 10^7 \text{ m}, T_{\text{dvärg}} = 10^7 \text{ K}$$

Beräkna Fermienergin och Fermitemperaturen för elektronerna i en vit dvärg. Kan dessa elektroner betraktas som en klassisk gas?

$$n = \frac{N}{V}, \quad N = \frac{M_{\text{dvärg}}}{\text{molmassa} / N_A} \cdot N_A \cdot 2 \xrightarrow{2 \text{ valens-e}^-} , \quad V = \frac{4}{3} \pi (R_{\text{dvärg}})^3$$

inte $\frac{2}{3}$ pga skit i det du.

$$E_F = \frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{3}{8\pi} n \right) \approx \boxed{10^{-14}}, \quad \text{Fermitemp: } kT = E_F \Leftrightarrow T = \frac{E_F}{k} = \boxed{7,3 \cdot 10^8 \text{ K}}$$

Gräns för klassisk gas: $e^{(E-E_F)/kT} \gg 1, \quad E = \frac{3}{2} kT, \quad T = 10^7 \text{ K} \Rightarrow e^{(E-E_F)/kT} = 1,5 \cdot 10^{-31} \gg 1 \Rightarrow \boxed{\text{Ingen klassisk gas!}}$

21) Elektroner som vågor

a) För vilka våglängder får du konstruktiv interferens mellan vågor reflekterade i olika plan?

Vi får konstruktiv interferens om $\Delta L = \lambda \cdot n$, $n \in \mathbb{Z}$

Beroende på var vågen reflekteras får vi:

$$\Delta L = 2a, \Delta L = 4a, \Delta L = 6a, \dots$$

$$\Rightarrow \lambda = \frac{2a}{n}$$

Om $2a$ är ett helt antal λ så är även $4a, 6a, \dots$ det

b) Vad är vågtalen k vid konstruktiv interferens?

$$k = \frac{2\pi}{\lambda} = \frac{2\pi n}{2a} = \frac{\pi n}{a}$$

22) 1D-metall med längd L , $\phi(x) = \frac{1}{\sqrt{L}} e^{ikx}$

a) Ange sannolikhetstätheten.

$$|\psi(x)|^2 = \frac{1}{L}$$

b) Ange elektronernas kinetiska energi

$$H\psi = E\psi, V=0 \Rightarrow E = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$$

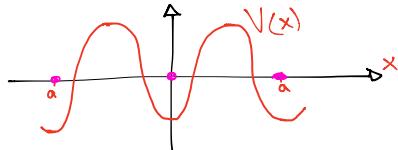
Orkar inte gå igenom härledningen igen.

c) Ange rörelsemängden.

$$P = \hbar k$$

d) Skissa potentialen relativt atomernas lägen.

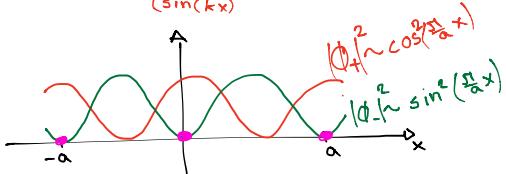
$$V(x) = -V_0 \cos\left(\frac{2\pi}{a}x\right), V_0 > 0.$$

e) Skissa sikt-tätheten för ψ_+ & ψ_- relativt atomernas läge.

$$\psi_{\pm} = \frac{1}{\sqrt{2L}} (e^{ikx} \pm e^{-ikx}), k = \frac{\pi}{a}.$$

$\sim \{\cos(kx), \sin(kx)\}$

f) Hur stor är elektronens rörelsemängd i de två tillstånden?

$$\langle \phi_+ | \bar{p} | \phi_+ \rangle \sim \int_0^L \phi_+^*(ih) \phi'_+ dx \sim \int_0^L \phi_+ \phi'_- dx = \int_0^L \sin(kx) \cos(kx) dx = \left[\frac{\sin^2(kx)}{2k} \right]_0^L = \frac{\sin^2(kL)}{2k} = \frac{\sin^2(\frac{\pi L}{a})}{2\pi/a} = 0$$

$$\langle \phi_- | \bar{p} | \phi_- \rangle \sim \int_0^L \phi_-^*(ih) \phi'_- dx \sim \int_0^L \phi_- \phi'_+ dx = \int_0^L \cos(kx) \sin(kx) dx = 0$$

Stämmer om
 $\frac{\pi}{a}$ är helta, vilket
det är!

g) Hur stor är elektronens kinetiska energi i de två tillstånden?

$$\langle \phi_+ | \bar{E} | \phi_+ \rangle = \int_0^L \frac{1}{2m} \cos(kx) \cdot \frac{-\hbar^2}{2m} \frac{2}{\pi^2} k^2 (-\cos(kx)) dx = \frac{4\hbar^2 k^2}{4mL} \int_0^L \cos^2(kx) dx = \frac{4\hbar^2 k^2}{4mL} \int_0^L \cos^2(kx) dx = \frac{\hbar^2 k^2 N}{2m}$$

Pss för $\langle \phi_- | \bar{E} | \phi_- \rangle = \dots = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$

Du kan typ
skippa N
pga...

h) Hur stor är elektronens potentiella energi i de två tillstånden?

$$V(x) = -V_0 \cos\left(\frac{2\pi}{a}x\right)$$

$$\langle \phi_+ | V(x) | \phi_+ \rangle = \int_0^L \frac{2}{\pi^2} \cos\left(\frac{2\pi}{a}x\right) (-V_0) \cos\left(\frac{2\pi}{a}x\right) \cdot \frac{2}{\pi^2} \cos\left(\frac{2\pi}{a}x\right) dx = -\frac{V_0}{2}$$

Pss. För $\langle \phi_- | V(x) | \phi_- \rangle = \dots = V_0/2$

i) Hur stort är bandgapet?

Vi har att skillnaden i potentiell energi mellan ϕ_+ & ϕ_- är $\frac{V_0}{2} + \frac{V_0}{2} = V_0$

$$\Rightarrow E_g = V_0$$

23) $H = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2}{dx^2} + V(x)$, $V(x) = \begin{cases} 0 & ; 0 \leq x \leq L \\ \infty & ; \text{annars} \end{cases}$

a) Placera E_n^0 och ϕ_n^0 från uppgift 6).

$$E_n^0 = \frac{\hbar^2 \pi^2 n^2}{2mL^2} h^2, \quad \phi_n^0 = \sqrt{\frac{2}{L}} \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right)$$

b) Visa att vågfunktionerna är ortogonala.

$$\langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle = \int_L \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \cdot \sin\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) dx, \quad n \neq n'$$

$$\Rightarrow \underbrace{\int_L \langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle}_{VL} = \left[\sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \left(-\frac{L}{n\pi} \right) \cos\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) \right] - \int_L \left(-\frac{L}{n\pi} \right) \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \cos\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) dx =$$

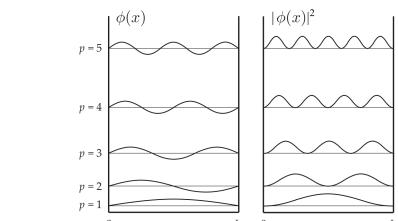
$$= \frac{n}{n'} \left[\cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \left(-\frac{L}{n\pi} \right) \sin\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) \right] - \frac{n}{n'} \int_L \left(-\frac{L}{n\pi} \right) \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \sin\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) dx =$$

$$= \frac{n}{n'} \cdot \int_L \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \sin\left(\frac{n'\pi x}{L}\right) dx = \underbrace{\left(\frac{n}{n'} \right)^2 \cdot \frac{L}{2} \langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle}_{HL}$$

$$VL = HL \Leftrightarrow \langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle - \left(\frac{n}{n'} \right)^2 \langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle = 0 \Leftrightarrow \langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle \left(1 - \left(\frac{n}{n'} \right)^2 \right) = 0$$

Eftersom $n \neq n'$ så måste $\langle \phi_n | \phi_{n'} \rangle = 0$ $\square$

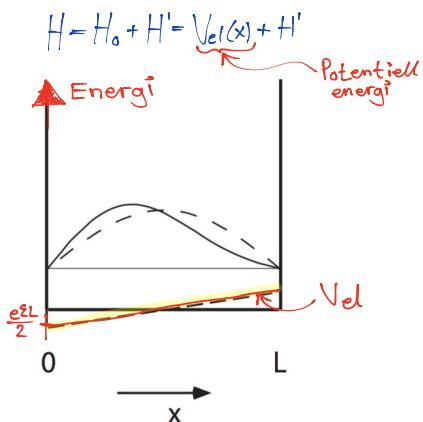
c) Skissa vågfunktionerna och sannolikhetstädet för de tre lägsta tillstånden.

Figur 4.2: Lådpotentialens vågfunktioner $\phi(x)$ och sannolikhetstädeter $|\phi(x)|^2$.

d) Skissa hur potentialbrunnen ser ut med pålagt fält.

$$U(x) = -\mathcal{E}(x - L/2), V_{el}(x) = e\mathcal{E}(x - L/2)$$

e) Hitta nya energier mha störningsräkning.

$$H\phi = (H_0 + H')\phi = H_0\phi + V'\phi' = E^0\phi + E'\phi'$$

Vi har redan E^0 , vad är E' ?

$$\checkmark \phi' = E'\phi', \text{ vi antar att } \phi' = \phi^0 = \frac{\sqrt{2}}{L} \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right)$$

$$\langle V' \rangle = \langle \phi' | V' | \phi' \rangle = \int_0^L \left[\frac{\sqrt{2}}{L} \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) e\mathcal{E}(x - L/2) \right] \left[\frac{\sqrt{2}}{L} \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right] dx = \frac{2e\mathcal{E}}{L} \int_0^L \sin^2\left(\frac{n\pi x}{L}\right) (x - L/2) dx = \boxed{0}$$

jämkring Udda kräng $L/2$.

$$\Rightarrow E = E^0 + E' = \boxed{\frac{h^2 n^2}{2m} + 0} \quad \text{Ingen skillnad.}$$

f) Utifrån din skiss i d), vilken av följande tror du bäst motsvarar den nya vågfunktionen för lägsta energinivån.

Konstruktion 1: $\phi = \phi_1^0 + \phi_2^0$, tänk efter bara.

9) Bestäm C_1 & C_2 .

$$(H_0 + H') (C_1 \phi_1^0 + C_2 \phi_2^0) = E_1 (C_1 \phi_1^0 + C_2 \phi_2^0)$$

h) $\lambda \begin{bmatrix} E_1^0 & C \\ C & E_2^0 \end{bmatrix}$ ges av: $(E_1^0 - \lambda)(E_2^0 - \lambda) - C^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = \frac{E_1^0 + E_2^0}{2} - \sqrt{\frac{(E_2^0 - E_1^0)^2}{4} + C^2} < E_1^0$

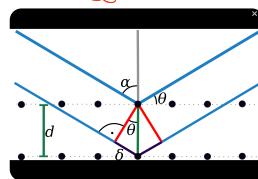
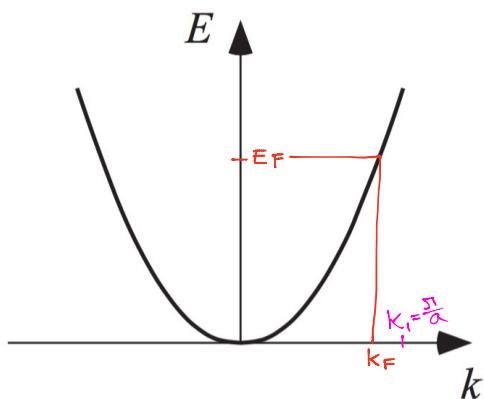
24) Koppar

a) Bestäm våglängden hos ledningselektronerna i koppar vid Fermienergin.

Uppgift 17 $\Rightarrow E_F = 7,03 \text{ eV}$ $E_F = \frac{hc}{\lambda_F}$ kan inte användas eftersom

$E_F = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$, $k = \frac{2\pi}{\lambda} \Rightarrow \lambda = \frac{2\pi}{\sqrt{2mE_F}} \approx 4,64 \cdot 10^{-10} \text{ m}$ vi inte snakar om fotoner

b) $\alpha = 0,209 \text{ nm}$. Markera k_F och de vägtal där Braggreflektion kan ske.

$$K_F = \frac{2\pi}{\lambda_F} \approx 1,35 \cdot 10^{10} \text{ m.}$$

Braggreflektion sker då:

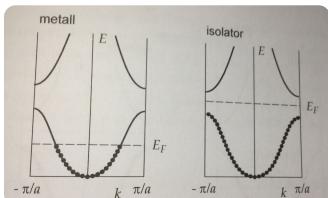
$$2d = \lambda n \Leftrightarrow \lambda = \frac{2d}{n}$$

$$k = \frac{2\pi}{\lambda} = \frac{\pi n}{d}$$

$k_i = \frac{\pi}{\alpha} \approx 1,5 \cdot 10^{10} > k_F$ Nu vet vi var k_i ska placeras!

c) Är koppar en metall eller inte?

Eftersom $k_F < \frac{\pi}{\alpha}$ så ligger E_F inte i bandgapet $\Rightarrow$ Koppar är en metall

I figuren (5.19) ser vi precis detta, i metaller ligger inte valenselektronerna ställ och alltså leder de strömm!

25) 1D-kristall, $a=0,25\text{ nm}$, z valens-e, periodiska RV.

a) Bestäm E_F för $z=3$ & $z=4$ inom frielektronmodellen.

$$E = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$$

Sören Persson

Vi kan säga att E ligger på en linje.

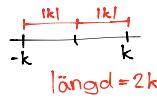
Antal tillstånd $S(k)$ i cirkeln ges av:

$$S(k) = 2 \cdot 2k / \text{längd per } k\text{-punkt} \quad (\text{gånger 2 pga spin})$$

$$k = \frac{2\pi n}{L} \Rightarrow \Delta k = \frac{2\pi}{L}$$

spin $\downarrow$ k är båda hållen

$$\Rightarrow S(k) = 2 \cdot 2k / \frac{2\pi}{L} = \boxed{\frac{kL}{\pi}}$$

Eftersom $k^2 = \frac{2me}{\hbar^2}$ så kan vi gå över till $\tilde{S}(e)$.

$$\tilde{S}(E) = \frac{L}{\pi} \sqrt{\frac{2mE}{\hbar^2}}$$

$$Z(E) = \frac{dS(E)}{dE}$$

$$N = \int_0^{E_F} Z(E) dE = [\tilde{S}(E)]_0^{E_F} = \frac{L}{\pi} \sqrt{\frac{2mE_F}{\hbar^2}}$$

$$N = \frac{L}{\pi} \sqrt{\frac{2mE_F}{\hbar^2}} \quad + \quad \alpha$$

Vi vet också att $n = \frac{\alpha}{\pi}$.

$$\Rightarrow \frac{\alpha}{\pi} = \frac{1}{\pi} \sqrt{\frac{2mE_F}{\hbar^2}} \Leftrightarrow \boxed{E_F = \frac{z^2 \pi^2 \hbar^2}{2ma^2}}$$

25 $\frac{0,25\text{ nm}}{\text{radius}} = \frac{\pi}{2k}$ (total längd är L) $a \cdot n = L$

2 valens-elektroner

- $E = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$
- $kx = e \quad k = \frac{2\pi}{L} j$
- Låt varje atom ha z valens-elektroner. Med längd L finns $\frac{L}{a}$ atomer och därför $\frac{L}{a} \cdot z$ valens-elektroner. Dessa valens-elektroner fyller $\frac{L}{a} \cdot z / 2$ k -tillstånd: och med paullprincipen. Om ju en fyllning också fylls $\frac{L}{a} / 2$ tillstånd: ensa och andra riktningar.
- $j = \frac{L}{a} / 2$
- $k_F = \frac{(\frac{L}{a})^2 \cdot \pi}{\frac{L}{a} \cdot z} = \frac{\pi}{2a} z$
- $E_F = \frac{\hbar^2 k_F^2}{2m} = \frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{\pi}{2a} z \right)^2 = \frac{\hbar^2 \pi^2 z^2}{8m a^2} E$
- $z=3 \Rightarrow E_F = \frac{\hbar^2 \pi^2 a}{m a^2} \frac{9}{8}$
- $z=4 \Rightarrow E_F = 2 \frac{\hbar^2 \pi^2}{m a^2}$

Q

b) Bestäm bandgapsenergin.

Vi får bandgap då $k = \frac{\pi}{a} \cdot n$

$$E = \frac{k^2 \hbar^2}{2m} = \frac{\pi^2 \hbar^2 n^2}{2ma^2}, \quad n=1 \Rightarrow 6,02\text{ eV}, \quad n=2 \Rightarrow 24,07\text{ eV}$$

c) När är kristallen en isolator? ($z=3$ eller $z=4$?) Hur många band är fyllda?

Vid $z=4$ är $E=E_F$ och Fermienergin ligger precis i mitten av ett bandgap, därför har vi då en isolator

d)

26) Cu, blabla...

a) Uppskatta vägtalet hos den emitterade fotonen.

$$k - k' = k_{\text{fonon}}$$

Tänk att både början & slutet på pilen ligger ca på $\pm k_F$

$$\Rightarrow k_{\text{fonon}} \approx 2k_F \approx 2,7 \cdot 10^{10} \text{ m}^{-1}$$

b) Uppskatta energin som elektronen som e^- förlorar när den sprids?

$$\Delta E = h(f_1 - f_2) = h\left(\frac{\nu}{\lambda_1} - \frac{\nu}{\lambda_2}\right) = h\nu\left(\frac{1}{\lambda_1} - \frac{1}{\lambda_2}\right) = \frac{h\nu}{2\pi}(k_1 - k_2) = \frac{h\nu}{2\pi} \cdot 2k_F$$

Svar: $\Delta E \approx 64 \text{ meV}$

c) Bestäm kvoten mellan e^- energiförlust & E_F .

$$\frac{\Delta E}{E_F} = \frac{h\nu \cdot 2k_F}{\frac{h^2 k_F^2}{2m}} = \frac{h\nu \cdot 4\pi m}{h^2 k_F} = \frac{16\pi^2 m}{h k_F} = 0,009$$

Det är alltså mkt liten relativ ändring!

27) Alkaliämnen.

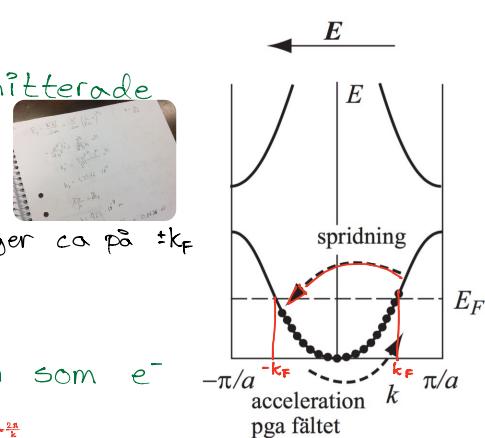
a) Uppskatta minsta fotonenergin för vilken denna excitation kan ske.

$$1 \text{ Ry} = hc R_\infty \approx 13.6 \text{ eV}$$

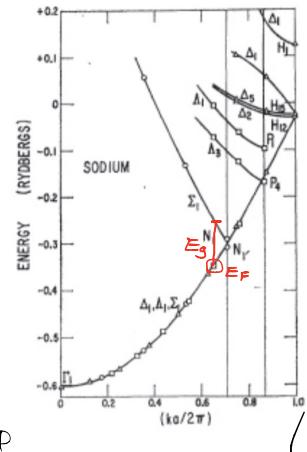
E_F ligger mitt i bandgapet i metaller. Gå från E_F rakt upp till nästa band: $E_g \approx 1.8 \text{ eV}$

b) Uppskatta fotonenergin mha frielektronmodellen.

~~~~~

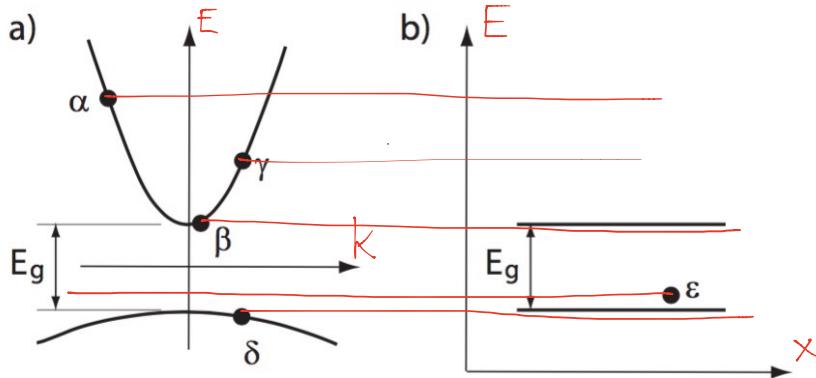

	Li	Na	K	Rb	Cs
$a_0(\text{\AA})$	3.491	4.225	5.225	5.585	6.045
$a_0(\text{a.u.})$	6.597	7.984	9.847	10.555	11.424
E_{FS}	-0.420	-0.367	-0.318	-0.302	-0.284
E_F	-0.431	-0.367	-0.320	-0.308	-0.297
$E(N)$	-0.412	-0.302	-0.293	-0.295	-0.296
$(m_e/m_0)_s$	1.32	1.00	1.02	0.99	1.06
(m_e/m_0)	1.66	1.00	1.09	1.21	1.76

28)

a) Sätt ut korrekta storheter på axlarna.

29) Bandgap E_g, energi $\hbar\omega > E_g$.

a) Skissa före & efter

b) Bestäm ett uttryck för vågvektorn k

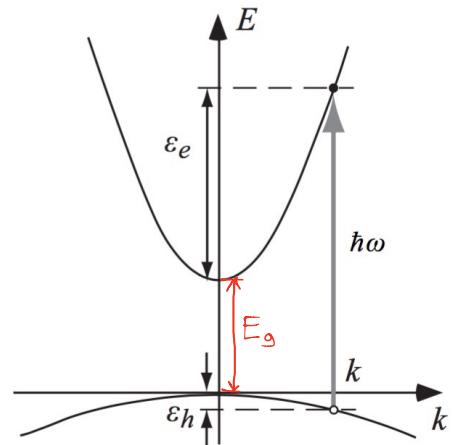
Bilden ger: $E_n + E_g + \epsilon_e = \hbar\omega$, $E = \frac{\hbar^2 k^2}{2m}$

$$\epsilon_n = \frac{\hbar^2 k^2}{2m_n}, \quad \epsilon_e = \frac{\hbar^2 k^2}{2m_e}$$

$$\Rightarrow k^2 = \frac{\hbar\omega - E_g}{\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_e} + \frac{1}{m_h} \right)} \Leftrightarrow k = \sqrt{\frac{\hbar\omega - E_g}{\frac{\hbar^2}{2} \left(\frac{1}{m_e} + \frac{1}{m_h} \right)}}$$

c) Vad blir k-vektorn?

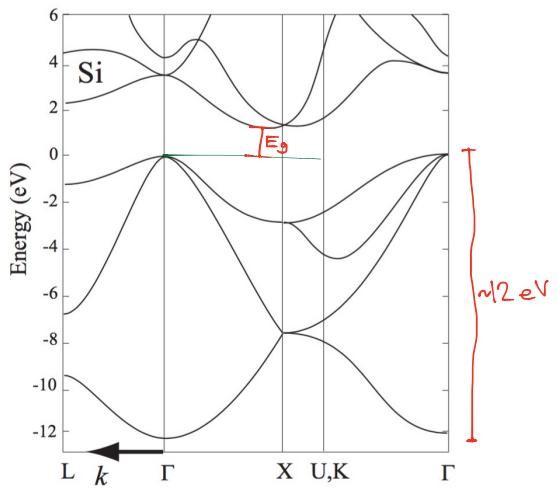
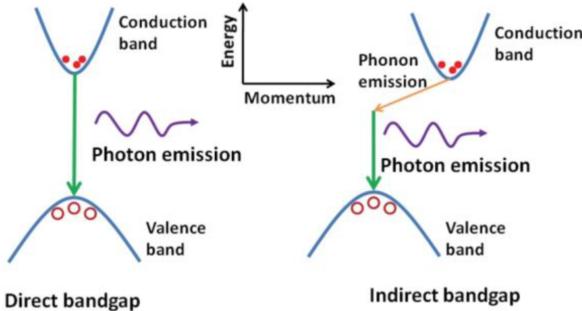
Sätt in siffror: $3,1 \cdot 10^8 \text{ m}^{-1}$

30) Γ symboliseras $(k_x, k_y, k_z) = 0$.

a) Hitta & markera bandgapet E_g .
Se figur!

b) Vilken typ av bandgap har kisel?

Indirekt bandgap, absorption och emission { kräver skapar fononer

Och ljusutsändning är därför ineffektiv. Använd inte kisel till laser!

c) Vad är Fermienergin enligt frielektronmodellen?

$$E_F = \frac{\hbar^2}{2m} \left(\frac{3}{8\pi} n \right)^{2/3} = 12.47 \text{ eV}$$

d) Bestäm E_F från figuren

Se figuren. $\sim 12 \text{ eV}$.

31) Kisel

a) P-typ kisel, $\rho = 10\Omega \text{m}$. Hur stor måste koncentrationen Al-atomer vara om hålets mobilitet $\mu = 0,05 \text{ m}^2/\text{Vs}$?

$$N_{\text{Al}} = n$$

$$\text{FS: } n = \frac{\sigma m}{e^2} = \frac{\sigma m e}{m \mu e^2} = \frac{\sigma}{\mu e} = \frac{1}{\mu e} = \frac{1}{0,05 e} = \frac{2}{e} = 1,25 \cdot 10^{19}$$

b)